

ПРВИ ФОРУМ ОДРЖИВОГ ФИНАНСИРАЊА НА ЗАПАДНОМ БАЛКАНУ

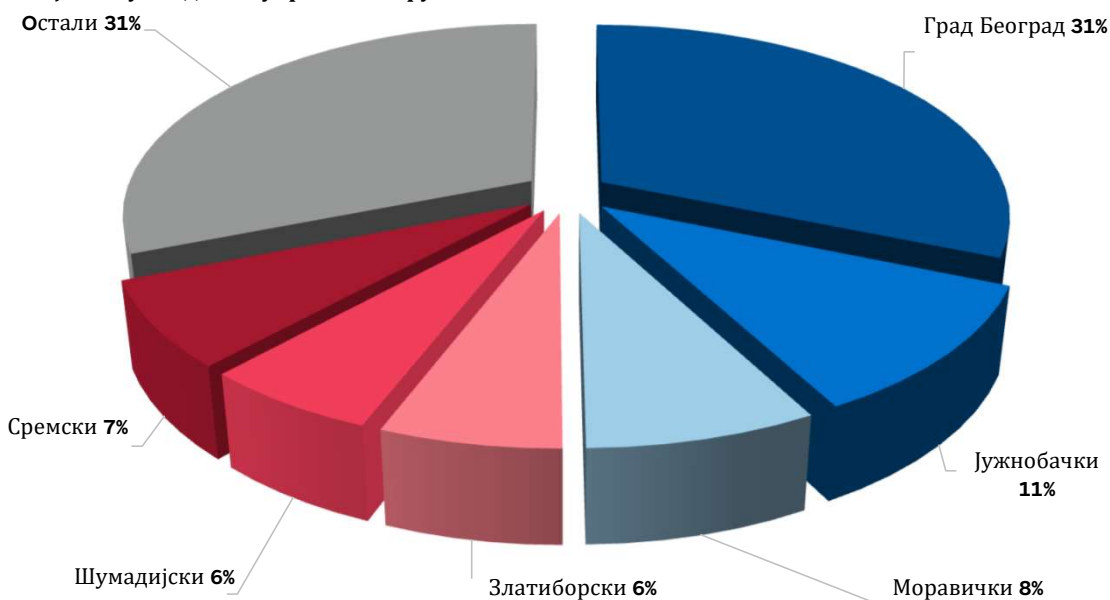
Др Јоргованка Табаковић, гувернер Народне банке Србије
Београд, 17. новембар 2022. године

ОДРЖИВО ИНВЕСТИРАЊЕ НА ЗАПАДНОМ БАЛКАНУ

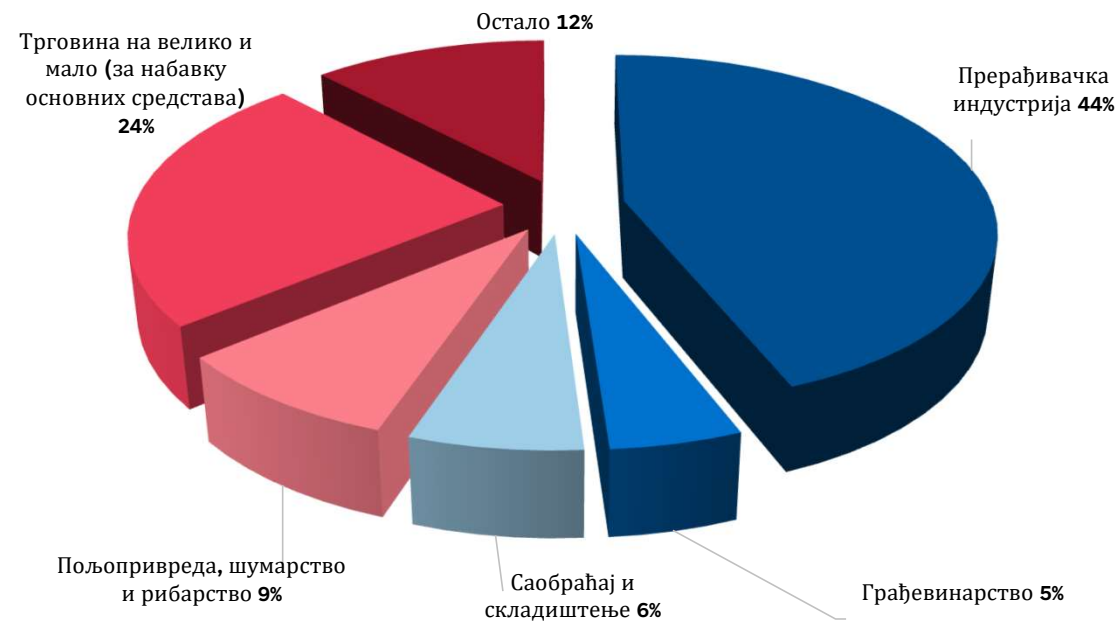
Циљ пословне асоцијације „Зелени навигатор Западног Балкана” јесте повезивање држава региона како би се смањила емисија штетних **гасова** њихових привреда. Циљ је подстицање државних администрација да **ускладе своје политике** и да од међународних институција добију финансијску помоћ за смањење негативних утицаја климатских промена на животну средину.

Сарадња Народне банке Србије и Европске инвестиционе банке – од средине 2002. реализација пет Апекс зајмова с великим успехом. Финансирано је 1026 пројеката на целој територији Србије и планирано отварање 9.589 нових радних места, од чега 367 за младе особе. Крајњи корисници средстава су у обавези да поштују стандарде из области заштите животне средине и социјалних питања.

Средства Апекс зајмова су коришћена на целој територији Републике Србије, а највише у следећим управним окрузима:

Средства Апекс зајмова највише су реализована у следећим делатностима:

Т Е М Е

- ✓ Постојање **СВЕСТИ О ЗНАЧАЈУ ЗЕЛЕНЕ ТРАНСФОРМАЦИЈЕ**
- ✓ Неопходност **ПОСТЕПЕНОСТИ ТОГ ПРОЦЕСА**
- ✓ Активности Народне банке Србије у домену **ОДРЖИВИХ ИНВЕСТИЦИЈА**

ПОСТОЈАЊЕ СВЕСТИ О ЗНАЧАЈУ ЗЕЛЕНЕ ТРАНСФОРМАЦИЈЕ

❖ **ТРАНСФОРМАЦИЈА ЕКОНОМИЈЕ** заснована је на еколошки одрживим основама.

❖ **УБЛАЖАВАЊЕ КЛИМАТСКИХ РИЗИКА** глобални је задатак, посебно важан за земље чији се раст ослања на **пољопривреду, шумарство и водопривреду.**

❖ **КЛИМАТСКИ РИЗИЦИ** не потичу из финансијске сфере, али смо свесни и њиховог утицаја на **бројне области друштвеног живота.**

❖ **УЛАГАЊА** у еколошко, социјално и корпоративно управљање (*ESG*) постају све **распрострањенија.**

НЕОПХОДНОСТ ПОСТЕПЕНОСТИ ПРОЦЕСА ЗЕЛЕНЕ ТРАНСФОРМАЦИЈЕ

КОНЦЕПТ ЗЕЛЕНЕ ЕКОНОМИЈЕ
је комплексан...

појмови, методологије и подаци још увек су
у процесу стандардизовања.

Процес имплементације у локалне оквире
требало би да буде
постепен.

Иако *зелено и дигитално јесу и морају бити*
међу приоритетима носилаца политике у
овом веку,
КЉУЧНИ ПРИОРИТЕТ ОСТАЈЕ
СИГУРНО И СТАБИЛНО.

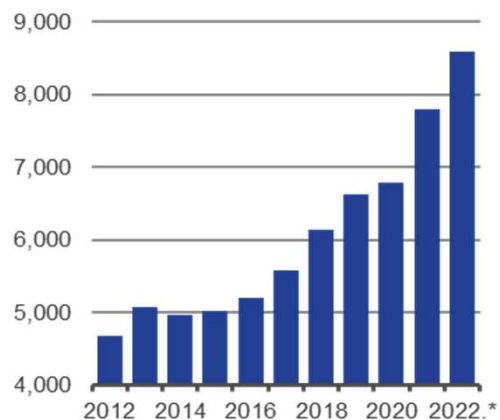
Без стабилности не може бити ни одрживог инвестирања.

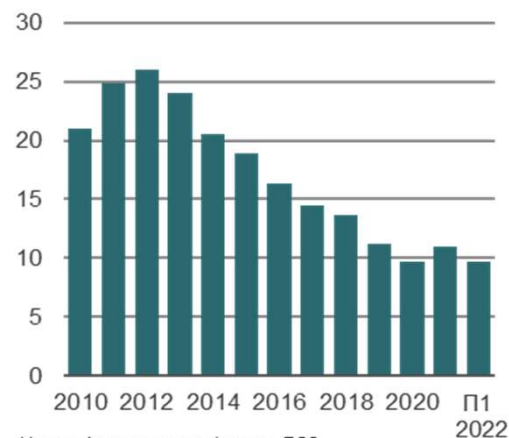
С Р Б И Ј А: РАСТ И ИНВЕСТИЦИЈЕ И ТОКОМ ТРИ ГОДИНЕ ГЛОБАЛНЕ КРИЗЕ

БДП по глави становника (у еврима)

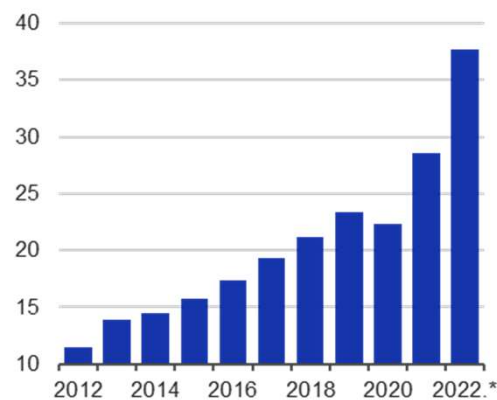
Извор: РЗС и прерачун НБС.
* Процена НБС.

Стопа незапослености (у %)

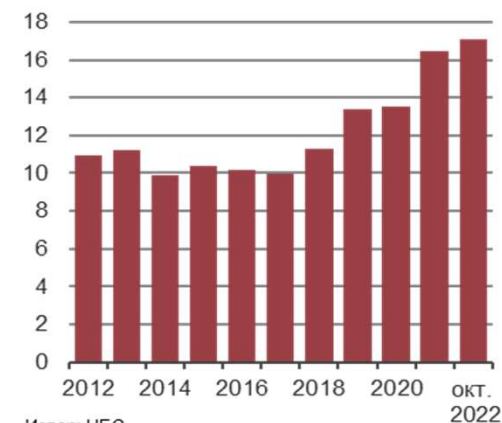
Извор: Анкета о радној снази, РЗС.

Извоз роба и услуга (у млрд евра)

Извор: НБС.
* Процена НБС.

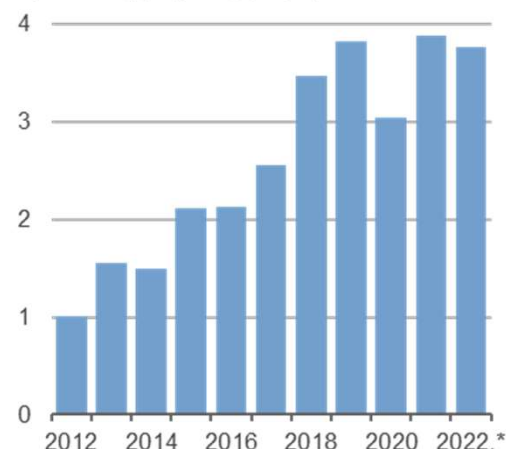
Девизне резерве (у млрд евра)

Извор: НБС.

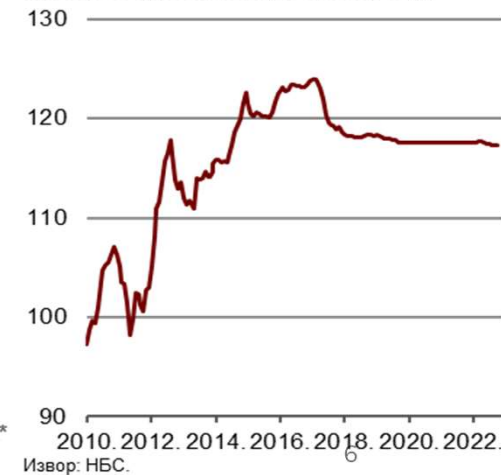

Прилив СДИ (у млрд евра)

Извор: НБС.
* Процена НБС.

Кретање курса динара према евр

Извор: НБС.

ЗЕЛЕНИ ИНСТРУМЕНТИ

- ✓ Србија је у септембру 2021. емитовала ПРВИ ЗЕЛЕНИ ИНСТРУМЕНТ и тако постала једна од малобројних европских земаља и једина европска држава ван Европске уније која је емитовала зелену еврообвезницу.
- ✓ Том приликом емитована је 1 милијарда евра, рочности седам година, по најнижој купонској стопи од 1,0%, што се дугује снажној тражњи међународних инвеститора, који оцењују да Србија има одличне перспективе раста.
- ✓ Народна банка Србије у свом портфолију има и зелене обвезнице високо ранжираних првокласних међународних емитената, чиме такође подржавамо зелену трансформацију.

КЛИМАТСКИ РИЗИЦИ И МИКРОПРУДЕНЦИЈАЛНО ДЕЛОВАЊЕ

Као регулатор и супервизор, СПРОВЕЛИ СМО АНКЕТУ МЕЂУ БАНКАМА у Републици Србији.

Прелиминарни закључци анкете указују на то да је:

- ✓ Банкарски сектор почео да ПРЕПОЗНАЈЕ КЛИМАТСКЕ РИЗИКЕ и половина је унутрашњим актима дефинисала појам тог ризика;
- ✓ Више од половине банака у наредном периоду очекује ЗНАЧАЈАН УТИЦАЈ КЛИМАТСКИХ РИЗИКА на ризични профил банке;
- ✓ Највећи број банака ЈОШ УВЕК НИЈЕ УКЉУЧИО ове ризике у делокруг органа управљања банке, нити у систем извештавања о ризицима;
- ✓ Половина банака није дефинисала БИЛО КАКВЕ ЛИМИТЕ по основу климатских ризика.

САРАДЊА РЕГУЛАТОРА У ОБЛАСТИ РАЗМЕНЕ ИСКУСТАВА, ЗНАЊА И УПРАВЉАЊА КЛИМАТСКИМ РИЗИЦИМА

У оквиру **новог регионалног IPA пројекта** радићемо заједно с централним банкама из Европског система централних банака да у постојећи оквир укључимо и различите макросценарије утицаја климатских ризика.

Од јула **2021.** године чланица смо и **Мреже за озелењавање финансијског система.**

EBCI Vienna Initiative

Учествујемо и у активностима **Радне групе Бечке иницијативе за климатске промене, која је основана ове године** (копредседавају Европска инвестициона банка, Европска комисија, Европска банка за обнову и развој и Групација Светске банке).

КОЛЕКТИВНО ДЕЛОВАЊЕ ЗА ОДРЖИВА РЕШЕЊА

*Данашњи догађај прави је начин
колективног деловања.*

- ❖ ЕКОЛОГИЈА **мора** да буде један од приоритета носилаца политика, а у Србији она то и јесте, јер се преплиће кроз бројне политике.
- ❖ НАШ ЗАДАТАК је да проналазимо **одржива решења** која ће бити најбоља за наше грађане – свака активност треба да буде пажљиво одмерена.
- ❖ ЕНЕРГЕТСКА СИГУРНОСТ је **приоритет** – потребно је време за изградњу алтернативних извора енергије.
- ❖ ВАЖНО је да нађемо **праву меру и прави редослед** активности и у томе морамо сви да учествујемо.

*Захваљујем се на пажњи и
желим вам успешан*

*Први форум одрживог
инвестирања на Западном
Балкану.*

